

Forslag til folketingsbeslutning om genindførelse af løn i EFG-elevernes basisår.

[Af Holger K. Nielsen (SF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 62. Fremsat 23/3 82).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Forslaget fra SF går ud på, at eleverne i basisåret skal have udbetalt en løn, der svarer til første års lærlingeløn inden for de fag, der udgør et hovederhvervsområde. Den såkaldte løn skal tilvejebringes og udbetales af AER, Arbejdsgivernes Elevrefusion.

Jeg vil godt til indledning gøre opmærksom på, at forslagets overskrift er lidt misvisende, da der ikke kan blive tale om at genindføre en løn, fordi der aldrig har været udbetalt løn til elever i basisåret. Derimod fik eleverne under forsøgsordningen en særlig statsfinansieret godtgørelse, der blev beregnet under hensyn til den tilsvarende lærlingeløn.

Det, SF nu foreslår, er altså genindførelse af denne særlige godtgørelse til eleverne, men vel at mærke denne gang betalt af de private arbejdsgivere.

Om dette forslag vil jeg sige, at jeg er enig med SF i, at der bør ske en ligestilling mellem EFG og mesterlæren, sådan at økonomiske motiver ikke kan være afgørende for de unges uddannelsesvej. Denne ligestilling falder også i tråd med det dagsordensforslag, der blev vedtaget for nylig her i tinget om bl.a. ligestilling af mesterlære med EFG-uddannelse.

Den nuværende ordning er indrettet sådan, at EFG-elever i basisåret er stillet på samme måde som jævnaldrende i studieforberedende uddannelser. Det vil sige, at de kan få ungdomsydelse eller støtte fra SU. Herudover har der siden året 1978-79 været ydet et særligt statstilskud til trængende elever, og i indeværende år er der på finansloven afsat ca. 39 mill. kr. til det formål. Midlerne fordeles af skolerne efter et konkret skøn over elevernes samlede økonomiske behov, og støtten udgør et sted mellem 1.000 og 4.000 kr. pr. elev, som modtager støtte.

En ændring af disse regler, sådan som det bliver foreslået her, vil i året 1983 ved et forsigtigt skøn formentlig komme til at koste omkring 1,3 mia. kr., og det er jo ikke helt småting.

SF foreslår, at AER skal sørge for finansieringen. Det må jeg vel forstå sådan, at det er kredsen af arbejdsgivere, der er omfattet af AER-loven, der skal betale for ordningen, altså de private arbejdsgivere. Jeg vil godt spørge, om SF ikke har tænkt sig, at offentlige arbejdsgivere også burde bidrage til ordningen. Umiddelbart forekommer det mig betænkeligt under de nuværende økonomiske forhold at påføre erhvervslivet en årlig merudgift af milliardstørrelse.

Som tinget vil vide, og som martspakken viser, ligger bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden regeringen overordentlig stærkt på sinde. Jeg finder det sådan set rimeligt at vurdere SFs forslag ud fra denne synsvinkel. Min vurdering er, at beskæftigelseseffekten af forslaget næppe står i et rimeligt forhold til udgiften, hvad enten ordningen finansieres af den offentlige eller af den private sektor. Midlerne er begrænsede, og det er vigtigt at sætte dem ind dér, hvor effekten er størst. I den forbindelse prioriterer regeringen spørgsmålet om uddannelsespladser højt, hvad der jo også fremgår af vores martspakke.

Det er rigtigt, at socialdemokratiet, siden godtgørelsen blev afskaffet, har været positiv over for tanken om på den ene eller den anden måde at give EFG-eleverne i basisåret en økonomisk bedre stilling. Denne positive holdning har vi selvfølgelig fortsat, men det konkrete forslag er dog forbundet med en række problemer. Derimod finder jeg, at man kunne overveje at søge gennemført en løsning af mindre vidtgående art, såfremt der kan opnås politisk tilslutning til det.

Nørgaard Sørensen (S):

Debatten om EFG-basisårselevernes økonomi har nu stået på i efterhånden adskillige år, i hvert fald lige siden det tidspunkt, hvor et flertal her i folketinget afskaffede løngodtgørelsen til EFG-eleverne for basisåret. Jeg tror, det er unødvendigt at minde om, at socialdemokratiet ikke deltog i det pågældende flertal.